

TURISTIČKA
ZAJEDNICA
GRADA
VODNJANA

ENTE PER
IL TURISMO
DELLA CITTÀ
DI DIGNANO

Vodnjanske štorijice – Storielle dignanesi
Vodnjanština kroz strip i AR

Vodnjan – Dignano, rujan 2023.

UVOD

Vodnjanština je, kao i svako mjesto, bogata pričama, legendama i običajima koji su toliko zanimljivi i puni detalja da se lako i kreativno mogu prikazati kroz strip. Grad Vodnjan ima svoj slogan kao grad priča. Zahvaljujući bogatoj zbirci knjiga o Vodnjaštini, pa tako i časopisima koje tiska grad Vodnjan, zajednice Talijana i Crnogoraca, imamo velik broj informacija o našem području a tu su i nezaobilazne priče o životu našeg naroda kroz godine i stoljeća. Nerijetko nailazimo na zabavne, šaljive priče u kojima vidimo kreativnost, lukavost i snalažljivost naših predaka.

Povijest Vodnjana seže u daleku prošlost i teče paralelno s legendom o njegovu nastanku spajanjem šest izdvojenih sela - Vodnjan, Mednjan, Guran, Sveti Mihovil, Sveti Lovro i Sveti Kirin. Upravo će se ova priča naći u uzbudljivom nastavku Vodnjanskih štorijica koje čuvaju sve te priče od zaborava.

Mnoge su legende i anegdote vezane uz Vodnjan i njegove ljude. Nevjerojatne i vjerojatne, nemoguće i moguće. Ponekad šale, ponekad biseri mudrosti.

Kao sva mjesta tako i Vodnjan možemo iščitati na više načina - kroz događaje, ličnosti, arhitekturu, umjetnost, običaje i nošnje. Osim što potiče našu znatiželju, tjera nas na istraživanje i upoznavanje s tim mikrokozmosom. Tamo gdje završava legenda počinje povijest, ili možda, kao što je slučaj kod Vodnjana, one teku paralelno i upotpunjuju se.

Vodnjan je grad priča. Već prvim izdanjem našega stripa potaknuli smo mnoge znatiželjnike na istraživanje različitih područja grada. Planiramo nastaviti u tom smjeru jer se ovakav način promocije destinacije pokazao veoma učinkovitim. Naš se strip nosi kao suvenir i čita se diljem svijeta.

Slika 1. Vodnjanske priče kroz TaleUp aplikaciju

O PROJEKTU OPĆENITO

"Vodnjanske štorijice" jedinstveni su kulturno-turistički projekt koji bogatu vodnjansku baštinu, legende i priče, pretvara u impresivno, višejezično iskustvo stripa. Strip je obogaćen proširenom stvarnošću (AR) koja oživljava priče, prenoseći čitatelja u priču putem partnerske aplikacije, TaleUp, koju je razvio 360 Provideo. Ovaj inovativni spoj tradicije i tehnologije izdvaja "Vodnjanske štorijice" od sličnih kulturnih proizvoda. Strip je 2021. godine nagrađen nacionalnom nagradom "Simply the Best". Izvorne tekstove pripremila je Turistička zajednica grada Vodnjana, a scenarije i crteže priredili su poznati crtači i ilustratori Fran Strukan, Vili Paoletić, Enis Čišić, Aleksa Gajić, Vibor Juhas i Vjeran Juhas, ujedno i urednik na ovome projektu. Strip je, osim na hrvatskom, dostupan na talijanskom, engleskom i njemačkom jeziku i služi kao promotivni alat za grad i samu destinaciju. 2022. godine projekt smo proširili trodimenzionalnim mapiranjem (3D mapping), u suradnji s timom iz Visualia grupe, i po prvi put u Vodnjanu prikazali 3D mapiranje s temom „Vodnjanskih štorijica“. Zbog uspješnosti projekta, ove godine izdali smo "Vodnjanske štorijice 2", s novim pričama i likovima, koje smo također popratili 3D mapiranjem 28. srpnja. Projekt „Vodnjanske štorijice“ na jedinstven način spaja tehnologiju, umjetnost i kulturu, čineći ga iznimnom kulturno-turističkom ponudom koja dopire do široke publike, a istovremeno čuva i promiče kulturnu baštinu Vodnjana.

„Vodnjanske štorijice“ skup su odabranih priča, legendi i usmenih predaja iz Vodnjana, Galižane i Peroja. S obzirom na velik broj legendi i priča koje Vodnjanština ima i čuva, grad Vodnjan je s razlogom poznat kao „grad priča“. Kako ne bi pale u zaborav, odabrane legende i priče s ovih krajeva Turistička zajednica grada Vodnjana prikazala je i oživila kroz crteže i tekst, kroz medij stripa. Strip je slojevita i izazovna forma pripovijedanja. Kombiniranjem različitih oblika umjetnosti moguće je ispričati željenu priču. Strip nam tada služi kao jedna sasvim drugačija verzija storytellinga.

Još 2021. godine započeli smo s VODNJANSKIM ŠTORIJICAMA, prvim vodnjanskim stripom (<https://vodnjandignano.com/hr/vodnjanskestorijice/stranica/135>) čije smo likove prebacili i u AR (umjetnu stvarnost). Prateći naše likove virtualno kroz aplikaciju, posjetitelj se upoznaje s njihovim zgodama koje se događaju na stvarnim lokacijama na Vodnjanštini, a usput upoznaje običaje našeg kraja. Osim pomoću TaleUp aplikacije strip je moguće pratiti i skeniranjem QR kodova koji su dostupni na određenim lokacijama u gradu i u uredu turističke zajednice te na taj način zakoračiti u novu stvarnost i postati dio priče. Kako to otprilike izgleda iz perspektive turističke novinarke možete pogledati na sljedećoj poveznici: https://www.jutarnji.hr/like-putovanja/lijepa-nasa/usetali-smo-u-utvrdu-koja-ne-postoji-vec-200-godina-i-lutali-ulicama-srednjovjekovnog-gradica-15306991?fbclid=IwAR1fzHi02VKzG1W3_CjR7OPdu0N7E5eJ8LejH6JVVZi_N67AWbIY3DazoRw

Zbog izuzetne popularnosti našeg prvog stripa, logično je bilo da ćemo nastaviti s tom vrstom promocije Vodnjana kao grada priča. Na naš se strip nadovezuju još neki projekti koje radimo u turističkoj zajednici, a intenzivno se od ove godine uključuju i JLS te lokalni vodiči koji koriste strip i likove iz njega kako bi nadopunili svoje programe, ili kroz storytelling prilikom vođenih tura gradom.

CILJ/SVRHA PROJEKTA

Opći je cilj pridonijeti izgradnji brenda grada Vodnjana kao grada priča radi jačanja svijesti o bogatoj kulturnoj baštini te njezinoj zaštiti te razvijanja čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Također, cilj je sačuvati legende, priče i usmenu predaju od njihova zaborava, educirati lokalno stanovništvo i posjetitelje, te kreativnim i inovativnim pristupom prezentirati i valorizirati kulturnu baštinu.

Svrha projekta „Vodnjanskih štorijica“ je provođenje kreativnog instrumenta upravljanja rehabilitacijom baštine omogućivanjem široj publici, domaćem stanovništvu i stranim posjetiteljima, uvid u svijet lokalnog narativa ispričanog medijem stripa. Na taj se način uspostavljaju trajni mehanizmi suradnji utemeljenih na partnerstvima (škole, muzeji, vodiči, druge turističke zajednice i JLS-i, i sl.).

Slika 2. Prezentacija Vodnjanskih štorijica 2

POSLOVNA STRATEGIJA

Naša poslovna strategija temelji se na integraciji tradicionalnog pripovijedanja i inovativne digitalne tehnologije. Naša je vizija očuvati i podijeliti bogatu baštinu Vodnjana, s misijom da privučemo lokalno stanovništvo i turiste kroz impresivna iskustva poput našeg stripa "Vodnjanske štorijice", njegovog nastavka "Vodnjanske štorijice 2" i spoja s umjetnom stvarnošću (AR) te trodimenzionalnog mapiranja (3D mapping).

Naše temeljne vrijednosti su očuvanje kulture, angažman zajednice i tehnološke inovacije. Naši ciljevi uključuju poticanje turizma, njegovanje lokalnog identiteta i povećanje globalne prepoznatljivosti Vodnjana. Društveno, povezujemo lokalnu zajednicu, oživljavamo priče i stvaramo zajednički kulturni identitet. Svjedoci smo porasta broja lokalnih turističkih vodiča i umjetnika koji u svoja djela uključuju naše likove. Naši besplatni obilasci grada, vođeni licenciranim vodičima koji pričaju naše priče, potiču na osjećaj pripadnosti. Investirali smo u poboljšanu signalizaciju, olakšavajući navigaciju stanovnicima i posjetiteljima. Vidjeli smo utjecaj našeg rada na globalnoj razini jer posjetitelji nose naš strip kući, šireći vodnjanske priče diljem svijeta. Naša strategija dokazuje da očuvanje lokalne kulture modernim sredstvima može donijeti značajne socioekonomske koristi.

Kao lokalna turistička zajednica, naša predanost poslovnoj izvrsnosti duboko je ukorijenjena u naše temeljne vrijednosti. Dajemo prioritet razvoju proizvoda, informacijama i istraživanju te distribuciji kako bismo osigurali našim posjetiteljima nezaboravno iskustvo. Naša je filozofija stvoriti jedinstvene, inovativne i privlačne turističke proizvode koji crpe iz naše bogate lokalne povijesti i kulture.

Veliki uspjeh je nacionalna nagrada "Simply the Best" koju smo osvojili 2021. za prvo izdanje stripa "Vodnjanske štorijice". Ovaj projekt pokazao je našu sposobnost da utkamo lokalnu predaju i povijest u uvjerljivu priču koja rezonira s lokalnim stanovništvom i turistima. Nadovezujući se na ovaj uspjeh, uključili smo tehnologiju proširene stvarnosti (AR) kako bismo oživjeli ove priče na nov i uzbudljiv način. Posjetitelji mogu potražiti likove na određenim lokacijama u gradu, dodajući interaktivni element koji poboljšava njihovo iskustvo. Stripu smo posvetili događaj 3D video mappinga, dodatno diverzificirajući njegov doseg i privlačnost.

Korištenjem tehnologije i kreativnosti, transformirali smo tradicionalni medij u višedimenzionalno iskustvo, povećavajući zadovoljstvo i interes posjetitelja. Ovaj inovativni pristup pripovijedanju omogućio nam je stvaranje jedinstvenog proizvoda koji se može prilagoditi različitim događajima, a da pritom ostanemo vjerni našem naslijeđu. Kontinuiranim inovacijama i prilagodbama nastavljamo stvarati nezaboravna iskustva za posjetitelje.

STRIP KAO PROMOTIVNA BROŠURA

Strip je zanimljiv i dinamičan medij, priča ispričana nizom sličica. U stripu je bitno uočiti dva dijela: vizualni i narativni. Vizualni se dio odnosi na crtež, a narativni na fabulu. Zanimljivost stripa je ta što omogućuje da se neka priča ispriča na način koji je mnogima lakše pratiti – tu su crteži, likovi koji dobivaju svoju formu i osobine, lokacije koje postaju stvarne i radnje koje se prate kroz crtež i tekst i moguće da upravo zbog toga ostaju duže u sjećanju.

Ideja o izradi vlastitog stripa putem kojeg bi ispričali priče i legende s područja Vodnjanštine nastala je 2021. godine. Svake godine pripremamo i izdajemo nove brošure, letke i druge promotivne materijale, zapitali smo se kako bi mogli napraviti jednu drugačiju brošuru, jedinstvenu i interesantnu? Odgovor je bio izrada stripa. Kroz ovakav materijal želimo doći do mlade i mlađe publike.

Oba izdanja stripa sadržavaju svaki po šest priča. Četiri priče su iz Vodnjana, jedna iz Galižane te jedna iz Peroja. Anegdote su preuzete iz Dignano nei secoli, tra storia e leggenda, volume 1, Comunita degli Italiani di Dignano, te časopisa Društva perojskih Crnogoraca, Perojsko slovo, Godina II, broj 2.

Novost u Vodnjanskim štorijicama 2, uz hrvatski, talijanski, engleski i njemački jezik, je posljednja „štorijica“ koja je pisana na „bumbarskom“, tj. istroromanskom (istriotskom) dijalektu neolatinskoga podrijetla. Prijevodi se nalaze ispod, na svakom od jezika na kojem je strip. Na ovaj se način čuva dijalekt po kojem je Vodnjan poznat. Želja je predstaviti ga svijetu i potaknuti znatiželju kod čitatelja.

Slika 3. Vodnjanske štorijice 2

DIGITALIZACIJA I AR

Projekt kombinira kulturnu baštinu s inovativnom tehnologijom kako bi turistima pružio jedinstveno i impresivno iskustvo. Kombinacija proširene stvarnosti, 3D mapiranja i pripovijedanja stripova kreativan je i privlačan način predstavljanja bogate povijesti Vodnjana čijom integracijom nudimo dinamično i interaktivno iskustvo koje nadilazi tradicionalne metode pripovijedanja što privlači raznoliku lepezu turista, te im pomaže i u edukaciji o kulturnoj baštini regije.

Korištenje proširene stvarnosti i 3D mapiranja savršeno je usklađeno s rastućim trendom digitalizacije u turističkoj industriji što pokazuje sposobnost projekta da se prilagodi promjenjivim potrebama i očekivanjima današnjih turista. Višejezičnošću osiguravamo da se širi krug turista može u potpunosti uključiti i cijeniti kulturno iskustvo koje pružamo. Rušenjem jezičnih barijera stvaramo inkluzivnije i pristupačnije okruženje za posjetitelje iz različitih dijelova svijeta.

Digitalizacijom priča i integracijom inovativnih tehnologija čuvamo kulturnu baštinu Vodnjana na moderan i održiv način. Ovakav pristup osigurava dugovječnost i dostupnost ovih priča budućim generacijama, pridonoseći dugoročnom očuvanju kulturnog identiteta destinacije. Spoj tradicije i tehnologije u projektu predstavlja značajan napredak i inovaciju u postojećoj kulturno-turističkoj ponudi Vodnjana.

Slika 4. LUCE - mapiranje stripa Vodnjanske štorijice na pročeljima vodnjanskih zgrada na Narodnom trgu, 2022.

„Vodnjanske priče 1 & 2“ iznimna su kulturno-turistička inicijativa koja prikazuje bogatu vodnjansku kolekciju legendi i priča kroz impresivno višejezično iskustvo stripa. Ono što izdvaja ovaj projekt je njegova integracija tehnologije proširene stvarnosti (AR), koja čitateljima omogućuje da zakorače u priče pomoću mobilne aplikacije TaleUp. Inovativna kombinacija stripa i proširene stvarnosti ne samo

da čini projektni prijedlog privlačnijim turistima, već također izaziva uzbuđenje među lokalnim stanovništvom.

Revitalizirajući tradicionalne priče u suvremenom i interaktivnom formatu, projekt premošćuje jaz između generacija i potiče obnovljeni interes za lokalni folklor. To pak jača osjećaj zajedništva i kulturnog identiteta među stanovnicima Vodnjana. Integracija stripa i AR tehnologije nudi jedinstveno i nezaboravno iskustvo, izdvajajući ga od konvencionalnih kulturnih proizvoda. Turisti sve više traže imerzivna i interaktivna iskustva, a "Vodnjanske priče" savršeno se uklapaju u ta očekivanja.

Sposobnost projekta da prenese posjetitelje u priče koristeći AR stvara osjećaj čuđenja i dodatnog angažmana, ostavljajući trajan dojam i potičući pozitivnu promociju od usta do usta, stvarajući pritom pravi osjećaj doživljaja. Slično tome, lokalno stanovništvo prihvaća projekt zbog njegovog inovativnog pristupa pripovijedanju i usredotočenosti na očuvanje i promicanje njihove kulturne baštine.

Slika 5. LUCE - Vodnjanske štorijice 2, 2023.

ZAKLJUČAK

Turizam je dinamična industrija, a preferencije turista brzo se mijenjaju stoga je važno biti u tijeku s aktualnim trendovima i prilagoditi svoje proizvode i usluge u skladu s tim. To uključuje provođenje istraživanja tržišta, praćenje trendova u industriji i prikupljanje povratnih informacija od turista. Na taj način razvijamo inovativne ponude i iskustva kako bi privukli posjetitelje.

Naš projekt nije vezan ni za jedno godišnje doba, naše su priče uvijek aktualne. Naša destinacija je kategorizirana kao manje razvijena, ali to nije nužno negativno. Svjedoci smo pretjeranog turizma u nekim regijama, što je jako loše za lokalno stanovništvo, zbog visokih cijena u ljetnoj sezoni, sezonske politike rada, prometnih gužvi i dr. Kulturni turizam per se ima mnogo niša u svojoj kategoriji.

Diverzifikacijom i unapređenjem postojećih turističkih proizvoda nastojimo privući posjetitelje tijekom cijele godine i smanjiti ovisnost o određenoj sezoni. Nastojimo aktivno uključiti lokalnu zajednicu u razvoj i promicanje turizma radi stvaranja autentičnih i jedinstvenih iskustava koja su privlačna turistima.

Vodnjan poznat kao grad priča, ali i cijela Vodnjanština, neiscrpan su „bunar“ priča o ljudima, tradiciji, običajima, povijesnim događanjima, anegdotama, legendama i pričama. Velik broj može se pronaći u brojnim tiskanim izdanjima (knjige, časopisi, seminari) i digitalnom obliku, iako postoji velik broj priča i anegdota koje pamte naši najstariji, a nisu zapisane. Kroz ovaj projekt o stripu, kroz intervju sa starim mještanima došli smo do mnogih zanimljivih priča.

Ovo je inovativan način da se približi Vodnjanština čitatelju i posjetitelju – kroz zanimljive ilustracije, stare i nove priče i legende, nove likove, zabavne dijaloge. Da ih se potakne na istraživanje različitih područja grada. Grad Vodnjan je poznat po muralima, možda jednom i likovi iz naših stripova budu krasili fasade vodnjanskih kuća. Kao sva mjesta tako i Vodnjan možemo iščitati na više načina – kroz događaje, ličnosti, arhitekturu, umjetnost, običaje i nošnje. Osim što potiče našu znatiželju, tjera nas na istraživanje i upoznavanje s tim mikrokozmosom. Tamo gdje završava legenda počinje povijest, ili možda, kao što je slučaj kod Vodnjana, one teku paralelno i upotpunjuju se.

